АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНА І РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Освітньо-професійна програма - Бакалавр.

Рівень вибіркової дисципліни: Дисципліни циклу професійної підготовки - варіативна навчальна дисципліна.

Оцінювання: поточне оцінювання – 2 модульних контролі; підсумковий контроль – залік.

Викладацький склад: Яковишина Тетяна Федорівна, д.т.н., завідувач кафедри екології та ОНС.

Обсяг: 3 кредити ECTS, 15 тижнів, 2 години на тиждень – аудиторні; 4 години на тиждень – самостійна робота.

Анотація. Навчальна дисципліна є складовою освітньо-професійної програми підготовки спеціальності 101 «Екологія». Вона вивчає структуру, стан земельних ресурсів України, охоплює питання характеристик техногенно та антропогенно порушених ґрунтів, деградації ґрунтового покриву, забруднення важкими металами, нафтопродуктами, пестицидами, радіоактивними речовинами, а також спрямована на методи відновлення родючості щодо забезпечення екологічної безпеки та раціонального використання земельних ресурсів. Значну вагу приділено увагу напрямкам розв’язання проблем раціонального використання земельних ресурсів при переході до сталого землекористування. Враховано питання підвищення якості ґрунтів урбоекосистем техногенно навантажених територій. Дисципліна фокусується на забезпеченні раціонального використання земельних ресурсів на основі екологізації, охороні та захисту землі як складової навколишнього середовища, збереження, примноження і відтворення її продуктивної сили.

Мета дисципліни – сформувати знання з питань сучасного стану земельних ресурсів України з урахуванням антропогенного впливу, особливостей їх оцінювання, охорони та відновлення, розробки управлінських рішень щодо їх раціонального використання, збереження та відтворення, впровадження екологічних рішень щодо реабілітації порушених земель техногенно навантажених територій.

У результаті вивчення курсу студент повинен:
знати:

- загальну характеристику земельних ресурсів України;

- основні напрямки антропогенного впливу на ґрунти в цілому та з урахуванням особливостей урбоекосистем;
- систему екологічних, організаційних, технологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель;
- особливості захисту від шкідливого антропогенного впливу;
- основні напрямки відтворення і підвищення родючості ґрунтів;
- особливості використання земель техногенно навантажених урбоекосистем.

вміти:
- визначати інтегральні показники оцінки забруднення ґрунтів різноманітними ксенобіотиками;
- визначати бонітет антропогенно та техногенно перетворених ґрунтів;
- розробляти комплекс заходів з охорони ґрунтів для конкретної території з урахуванням природно-кліматичних умов;
- виконувати практичні завдання з раціонального використання земель.

Змістовні модулі дисципліни:

Змістовний модуль 1: Земельний фонд України. Антропогенні та техногенно перетворені ґрунти України. Основні ґрунтові утворення урбоекосистем. Антропогенні впливи на ґрунт в межах урбоекосистем. Основні методологічні підходи оцінювання забруднення ґрунтів урбоекосистем. Інтегральні показники оцінювання забруднення ґрунтів. Бонітування антропогенно порушених ґрунтів. Еколого-економічне оцінювання якості ґрунтів.

Змістовний модуль 2: Фактори і види деградації земель, порушених внаслідок будівельної та гірничо-видобувної діяльності. Ерозія ґрунтів та її вплив на стан та якість земель. Заходи боротьби з ерозією земель. Заходи боротьби з інгредієнтним забрудненням ґрунтів (метали, нафтопродукти, пестициди). Параметричне забруднення ґрунтів та боротьба з ним. Особливості біоценотичного забруднення ґрунтів. Шляхи відновлення родючості та підвищення якості ґрунтів. Раціональне використання земельного фонду України.

Основна література

1. Охорона і раціональне використання земельних ресурсів : навальнометодичний посібник / Д. В. Лико, С. М. Лико, В. І. Долженчук, О. І. Портухай. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 664 с.
2. Веремеєнко С.І., Трушева С.С. Раціональне використання та охорона земельних ресурсів: Навчальний посібник / С.І. Веремеєнко, С.С.Трушева. – Рівне: НУВГП, 2008. – 162с.
3. Охорона ґрунтів: Навч. посібник / М.К.Шикула, О.Ф.Гнатенко, Л.Р. Петренко, М.В. Капштик. - К.: Знання, 2001.- 398 с.
4. Єрмоленко В.М. Правове забезпечення охорони та раціонального використання земельних ресурсів: Навч. посіб. Для студ. Вищ. Навч. закл.

/ В.М. Єрмоленко, В.І. Курило, Т.С. Кичилюк / За заг. ред. В.І. Курила. – К.: Магістр-XXI ст., 2007. – 248 с.
5. Пилипенко О.І. Системи захисту ґрунтів від ерозії. / О.І. Пилипенко, В.Ю. Юхновський, М.М. Ведмідь - К.: Златояр, 2004. - 435 с

Завідувач кафедри _____
(підпис)